

VAIZDINIŲ TERAPIJOS KONCEPTUALIZAVIMAS PAPILDOMOS, ALTERNATYVIOS IR TRADICINĖS MEDICINOS KONTEKSTE

Vytenis Sinkevičius¹, Rita Vaičekauskaitė¹, Algimantas Kirkutis^{1,2}, Dalius Serafinas³

¹Klaipėdos universitetas, ²Klaipėdos jūrininkų ligoninė, ³Vilniaus universitetas

Raktažodžiai: papildoma ir alternatyvi medicina, tradicinė medicina, vaizdinių medicina, vaizdinių terapija, holistinis požiūris.

Santrauka

Lietuvoje vis aktyviau praktikuojami įvairūs papildomos ir alternatyvios medicinos (PAM) metodai. Nuoseklių mokslinių tyrimų nėra atlikta, tačiau aki-vaizdu, kad žmonės vis aktyviau naudojami PAM metodais. Dažnai apie PAM metodus, jų poveikio ypatumus trūksta sisteminių žinių, dėl to jų taikymas tradicinės medicinos požiūriu vertinamas rezervuoti. Todėl yra aktualus vaizdinių terapijos integralus konceptualizavimas PAM ir tradicinės medicinos kontekste, naudojant mokslines kategorijas ir jų implikacijas. Vaizdinių terapija yra integrali tradicinės kinų medicinos dalis. Ji grindžiama fundamentaliu holistiniu mokymu, todėl kompleksiskai apima diagnostiką, terapiją ir prevenciją. Konceptualizavimas sustiprintų vaizdinių terapijos profesionalizacijos potencialą.

Įvadas

Pasaulyje nėra vieningos papildomos ir alternatyvios medicinos (PAM) apibrėžties ir klasifikacijos sistemos. Ilgą laiką apibrėžiant PAM buvo nurodoma į gydymo, terapijos ar sveikatinimo metodus, kurie nepriklauso tradicinei medicinai. Tačiau pastaraisiais dešimtmečiais PAM ir tradicinė medicina tampa vis labiau integruotos, todėl iškyla poreikis naujam PAM konceptualizavimui, kuris nurodo ne skirties, o integralumo kriterijus. Iš dalies tokius siekius realizuoja integratyvios medicinos koncepcija, pradėta plėtoti XX a. paskutiniais dviem dešimtmečiais. Tačiau integratyvi medicina neapima visos didžiulės PAM įvairovės. Kai kurie konceptualūs moksliniai darbai byloja apie fundamentalų PAM ir tradicinės medicinos integralumo potencialą [1]. Pastaruoju metu ES skatinamas visuminis požiūris į žmogaus sveikatą, kurią užtikrinant rekomenduojama atsižvelgti į papildomą ir alternatyvią medic-

na, kai tikslinga ir jei moksliskai arba kliniskai įrodytas jos veiksmingumas [2].

PAM yra skėtinė sąvoka, kuri apima labai įvairius metodus ir gydymo, terapijos, sveikatinimo sistemas. Šiuo metu pasaulyje nėra universalios PAM klasifikavimo sistemos. Tokios kaip Fulder ir Newman Turner PAM klasifikavimo sistemos atskleidžia didžiulę šių metodų įvairovę [3, 4]. A. Furnham 2001–aisiais metais atliktas tyrimas Jungtinėje Karalystėje parodė, kad žmonėms penkios labiausiai žinomos PAM terapijos yra akupunktūra, akupresūra, Aleksanderio terapija, aromaterapija, meno terapija [3]. PAM santykiyje su tradicine medicina išskiriamos „penkios didžiosios terapijos“ – t. y. osteopatija, chiropraktika, akupunktūra, homeopatija, fitoterapija [5]. Ko gero pasaulyje labiausiai žinoma alternatyva tradicinės medicinos mokslui yra tradicinė kinų medicina.

Vaizdinių medicina (angl. *image medicine*; rus. *медицина мыслеобразов*) iki šiol buvo laikoma „prarasta“ tradicinės kinų medicinos dalis, kuri priskiriama senovės kinų daktarui Bian Que 407-310 m. iki mūsų eros. Šis senovės daktaras apipintas legendomis ir iki šiol nebuvo jokių rašytinių šaltinių apie jo metodiką. Tačiau 2013 m. buvo rasta knyga, kurią mokslininkai pripažino kaip Bian Que knygą. 2013 m. birželio 4 d. tradicinės kinų medicinos asociacija nusprendė, kad vaizdinių medicina, išplėtotą profesoriaus Xu Mingtang, yra oficialiai pripažįstama tradicinės kinų medicinos dalimi [6]. Tai rodo, kad vaizdinių medicina turi galias integralias epistemologines ir filosofines šaknis su tradicine kinų medicina.

Vaizdinių terapija kompleksiskai apima diagnostiką, terapiją ir prevenciją. Ji integruoja Džiun Juano Cigun praktiką, TKM ir kinų Tuina masažą, Feng Shui žinias, įvairius sistemų tempimo ir mankštos pratimus, tradicinę mediciną, psichologiją, dietą. Vaizdinių terapija kaip kompleksinė sistema turi reikšmingą potencialą profesionalizacijai [6]. Šia prasme yra aktualus vaizdinių terapijos integralus konceptualizavimas PAM ir tradicinės medicinos kontekste, naudojant mokslines kategorijas ir nurodant jų implikacijas. Tokio kompleksiško ir integralaus konceptualizavimo

svarba pripažįstama ir tradicinėje kinų medicinoje [7]. PAM metodo konceptualizavimas yra svarbus jo profesionalizacijos raidai, kuri apima paslaugų reglamentavimą ir moksliniais tyrimais grindžiamą praktiką.

Šio straipsnio tikslas – atskleisti vaizdinių terapijos koncepciją papildomos, alternatyvios ir tradicinės medicinos kontekste.

Tyrimo medžiaga ir metodas

Tyrimo medžiaga yra naujausia tarpdisciplininė mokslinė literatūra, atvejų aprašymai, terapijos praktinės veiklos patirtis. Tyrimo metodas – sisteminė mokslinės literatūros analizė, kuri įgalina teorinio diskurso konceptualizavimui, mokslinių tyrimų duomenų metaanalizė, instrumentinė atvejų analizė.

Vaizdinių medicina papildomos ir alternatyvios medicinos klasifikacijos kontekste. PAM terminas apima keletą sąvokų, tačiau yra skiriamas nepakankamas dėmesys jo turinio operacionalizavimui (1 lent.).

Priklausomai nuo to, koks yra PAM atskirų metodų santykis su tradicine medicina skiriamos trys PAM terapijų ir medicinos sistemų grupės (2 lent.).

Pasaulyje nėra vieningos PAM klasifikacijos sistemos pagal terapijų tipus. Plačiausiai žinomos yra Fulder, Newman Turner, JAV Papildomos ir alternatyvios medicinos nacionalinio centro klasifikacijos [3-5]. Tačiau jos labai skirtingos tarpusavyje savo diferenciacijos lygmenimis, tiek išskiriamų kategorijų skaičiumi. Daugelis grupuojančių pateikia PAM skirstymą tokį: į alternatyviosios medicinos sistemas, joms priskiriant tradicinę kinų mediciną,

1 lentelė. PAM termino turinio operacionalizavimas [5]

Terminas	Aprašymas
Papildoma medicina	PAM metodai, kurie naudojami lygiagrečiai su tradicine medicina, pavyzdžiui, akupunktūra skausmui mažinti.
Alternatyvi medicina	PAM terapijos, naudojamose vietose tradicinės medicinos, pavyzdžiui, naudojimas refleksoterapijos vietose priešūdeginėms vaistų artritui gydyti.
Integratyvi medicina	Kai tradicinės medicinos gydymas kombinuojamas su viena ar daugiau papildoma terapija, ir toks gydymas pripažįstamas saugiu ir efektyviu moksliniais tyrimais.
Natūrali medicina	Bet kuri netradicinė medicina
Holistinė medicina	Dėmesys skiriamas žmogui kaip visumai, apimant jo fizinę savijautą, gyvenimo būdą, aplinką, mitybą, visą, kas sudaro jo protinę, emocinę, dvasinę sveikatą.

ajurvedą, homeopatiją, natūropatiją, akupunktūrą, akupresūrą, jogą; proto-kūno intervencijas, tokias kaip meditacija, malda, relaksacija, vizualizacija ir valdomasis vaizdų kūrimas, meno, šokio, muzikos terapijos, hipnozė ir kt.; biologinės kilmės netradicinius gydymo būdus, jiems priskiriant įvairias dietas, žolinius preparatus, maisto papildus, aromaterapiją; manualinius netradicinės medicinos gydymo būdus, kaip, pavyzdžiui, masažas, chiropraktika, osteopatija, refleksoterapija; ir energetinius netradicinės medicinos gydymo metodus, kuriems priklauso žmogaus vidinę energiją stimuliuojantys alternatyvūs gydymo būdai, tokie kaip gydymas rankomis (prisilietimu), gydymas biolauku ir kiti. Be termino „netradiciniai gydymo būdai“, šios praktikos dažnai nusakomos kaip natūralioji, neįprastoji, nereguliuojama, nestandartinė, švelnioji, senoji medicina [2].

Vaizdinių terapija šiandieną yra oficialiai pripažinta tradicinės kinų medicinos dalis (2 lent.). Vaizdinių terapijos diagnostika buvo vadinama - “vidinio atspindžio metodika”. Kinietiška vaizdinių medicina - YI XIANG YI XUE, o tai reiškia “proto vaizdiniai”. Nuo seno žinoma, kad pakeitus vaizdinį galima pakeisti žmogaus gyvenimą. Vaizdinys yra pirminis komunikacijos metodas. Tik ilgai susiformavo kalba. Visi rytietiški hieroglifai - tai vaizdinio interpretacijos [6]. Be to, vaizdinys turėtų būti suprantamas kaip šis tas daugiau nei reprezentacija, tai yra kvantinio lygmens reiškinys. Kalbant apie vaizdinių mediciną, svarbu nesusiaurinti vaizdinio sąvokos, nes vakarietiškojo pasaulio moksliniame mąstyme vaizdinys dažnai yra sudaiktinamas. Sartre'o vaizdinio fenomenologijoje kritikuojama

2 lentelė. JK Lordų rūmų Mokslo ir technologijų komiteto PAM klasifikacija (2000) [5]

Tipas	Aprašymas
Grupė 1	Geriausiai žinomos vakarų pasaulyje terapijos, kurios turi diagnostikos metodus, yra pažangiai reglamentuotos, turi daug moksliniais tyrimais grindžiamų efektyvumo įrodymų. Dažnai vadinamos „penkios didžiosios terapijos“.
Terapijos	Osteopatija, chiropraktika, akupunktūra, homeopatija, fitoterapija.
Grupė 2	Terapijos, kurios naudojamos papildyti tradicinės medicinos gydymui, bet neatlieka diagnostikos.
Terapijos	Aromaterapija, masažas, konsultavimas, Aleksanderio terapija, refleksoterapija, meditavimas, šiatu masažas.
Grupė 3	Terapijos, kurios siūlo diagnostikos ir gydymo paslaugas. Jos turi unikalią filosofinę sistemą, kuri nėra susijusi su tradicinės medicinos mokslu. Jos skaidomos į dvi subgrupes.
Grupė 3a	Ajurveda, tradicinė kinų medicina.
Grupė 3b	Iridologija, kineziterapija, virgulės, radioninė terapijos.

naujųjų laikų filosofija, kurioje mentalinių vaizdinių sritis traktuojama analogiškai daiktų sričiai. Sartre'ui vaizdinys yra tam tikras sąmonės tipas, vaizdinys – tai aktas, o ne daiktas; jis yra kokio nors dalyko sąmonė (Sartre, 1956) [8].

Vaizdinių medicina apima diagnostiką ir gydymą. Diagnozės nustatymas pradedamas nuo pulso diagnostikos, yra žiūrimas pulso ritmiškumo vaizdinys, o ne ritmas, kaip daroma tradicinėje kinų medicinoje. Vėliau daroma vaizdinio diagnostika keliuose lygmenyse:

1. Tuštumos lygmuo. Žiūrima į ryškiausias problemas, kaip žiūrint naktį į žvaigždėtą dangų matome ryškiausias žvaigždes.

2. In ir Jan lygmuo. Žiūrimas viso žmogaus bendras In ir Jan balansas. Vėliau dėmesiu keliamas į pagrindinius penkis organus ir jų porinius organus, žiūrimas jų In ir Jan vaizdinys: inkstus - šlapimo pūslė, kepenis - tulžies pūslė, širdį - plonąjį žarnyną, blužnį / kasą - skrandį ir plaučius - storąjį žarnyną. Vėliau žiūrimas smegenų, kaulų ir audinių vaizdinys.

3. Gyvenimo lygmuo - Phisicle, Energy, Soul. Phisicle - fizinis kūnas. Žiūrime į vidinius pakitimus fiziniame lygmenyje. Energy - energetinis kūnas. Stebima rūko energijos kokybė kanaluose. Šviesos energijos kokybė vidiniuose organuose. Kundalini kanalo kokybė (kundalini kanalas atsakingas už transcendentinės energijos priėmimą). Soul - dvasinis kūnas - informacija - karma. Vaizdinių terapeutas pradžioje ieško, ar yra blogų informacinių jungčių tarp vidinių organų. Diagnozuojamas emocinio kūno vaizdinys. Vėliau žiūrima, ar yra nepageidautinas iš išorės poveikis. Kiekvienas iš šių lygmenų turi In ir Jan puses.

Vėliau daromas paciento piešinys - vaizdinys, jo probleminės vietos. Visos detalės užsifiksuoja terapeuto vidinėje duombazėje, tik reikia pasižiūrėti į užrašus ir piešinį, kad galėtume atgaminti niuansus. Vėliau terapeutas tikrinasi savo matymą diagnozuodamas ranka. Pagal įvairius delno ir pirštų pojūčius diagnozuojamos probleminės kūno zonos. Jeigu reikia, diagnozuojama paciento būseną savo kūnu. Terapeutas lyg įsikūnija kito žmogaus kūne ir pajaučia tai, ką jaučia konkretus žmogus.

Kai diagnozuojamas paciento vaizdinys visuose lygmenyse, tik tada jo klausinama. Terapeutas žmogui pateikia sisteminius klausimus, žiūri vizualiai į tam tikras kūno vietas, naudoja tam tikrų kūno vietų spaudimo metodiką, kad dar daugiau išsiaiškintų, ar pasitvirtintų probleminės vietos, kurios buvo indentifikuotos diagnozuojant vaizdiniu.

Dažnai reikia žiūrėti į paciento tėvų vaizdinį, nes santykis su tėvais neretai būna blogas, kas ilgainiui sukuria ligas. Didelę įtaką sveikatai daro mūsų aplinka, kurioje gyvename ir mus supantys žmonės, ypač jeigu mes esame energetiškai ir dvasiškai silpni. Tyrinėjant aplinkos poveikį, svar-

bu suvokti, kur ir su kuo žmogus gyvena, kas jį supa, kur jis dirba. Analizuojant aplinką ir jos poveikį pasitelkiamos Feng Shui žinios. Prieš kiekvieną seansą daroma diagnostika ir fiksuojami vaizdinio pakitimai. Viskas detalai rašoma į paciento ligos istoriją [6].

Stengiamasi išsiaiškinti priežastį, t.y. pamatyti jos vaizdinį ir pakeisti blogą vaizdinį į tuštumą.

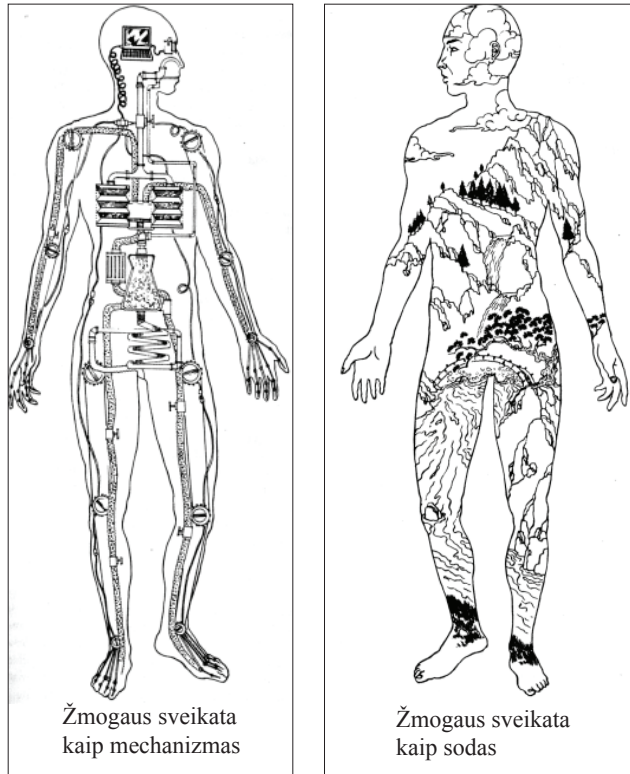
Iš esamos praktikos galima drąsiai teigti, kad taikant vaizdinių terapijos metodiką, pirmiausia susitvarko paciento energetinis kūnas, jis įgauna jėgų, stabilizuojasi jo emocinis kūnas (psichika), o fiziniams pasikeitimams reikia laiko. Esminė sąlyga norint pasveikti turi pats su savimi dirbti - praktikuoti Cigun. Vaizdinių terapeutas yra Cigun praktikas bei mokytojas, kuris pagal paciento poreikius duoda jam specialius Cigun ar tempimo pratimus. Atsižvelgiant į diagnostiką ir esamas problemas pacientui rekomenduojami žoliniai preparatai ir speciali dieta.

Vaizdinių terapija šiandien praktikuojama ir naudojama kaip papildoma, holistinė terapija, vėliau stiprėjant jos profesionalizacijai, orientuotai į reglamentavimą ir mokslinius tyrimus, vaizdinių medicina galėtų būti praktikuojama ir naudojama kaip alternatyvi terapija ir tapti reikšminga integratyvios medicinos dalimi (1 lent.).

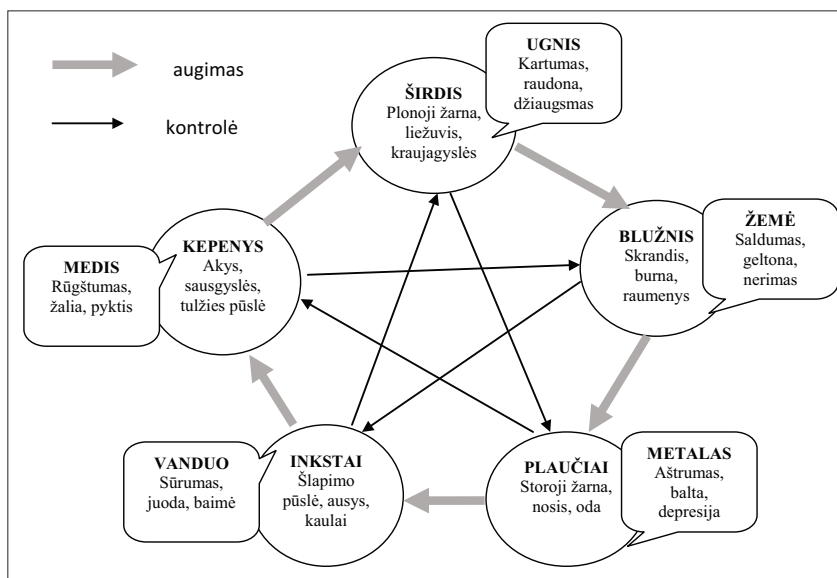
Vaizdinių terapija kaip holistinis požiūris į žmogaus sveikatą. Holistinis požiūris į žmogų, jo sveikatą yra visada aktyviai deklaruojamas tradicinėje medicinoje. Pasaulinė sveikatos organizacija XX a. penktajame dešimtmetyje pateikė apibrėžimą, kuris nusako holistinį požiūrį į sveikatą kaip socialinę psichologinę gerovę, o ne vien tik ligos ar negalios nebuvimą. Mokslo tyrimuose aktyviai naudojama biopsichosocialinė sveikatos koncepcija, kuri nurodo kompleksinę ir holistinę požiūrį į žmogaus sveikatą, jos palaikymą ir gydymą [9]. XX a. viduryje suformuotos unikalios mokslinės filosofinės koncepcijos, tokios kaip saljutogenezė (A. Antanovsky), kurios pagrindinį dėmesį skiria holistiškam sveikatos aiškinimui, naudojant autentišką terminiją, tokią kaip sveikatos kontinuumas, kurioje siekiama apjungti ligos ir sveikatos terminų dichotomiją, konstruojant atitinkamai terminus pozityvi sveikata ir negatyvi sveikata [10]. Tradicinėje medicinoje holistiškumo koncepcija siekiama apjungti į visumą sveikatos fenomeno multidimensiškumą ir kompleksiškumą kaip tam tikrą mechanizmą. Tačiau PAM holistinis požiūris į žmogaus sveikatą yra unikalus tuo, kad jis grindžiamas kosmologiniu holizmo suvokimu [11]. Pirmiausia žmogus suvokiamas kaip gamtos dalis, o jo sveikatos funkcionavimas yra aiškinamas organiškai siejant su gamtos reiškinių logika ir alegorijomis (1 pav).

Daugelis PAM metodų, kurių ištakos susijusios su kinų kultūra ir tradicine medicina, naudoja vandens, medžio,

ugnies, žemės ir metalo alegorijas aiškinant sveikatą, ligas ir jų gydymą. U-SIN sistemoje šie keturi gamtos elementai susiejami su penkiais pagrindiniais organais: vanduo -

1 pav. Skirtingi paradigmatai požiūriai į žmogaus sveikatą [12]

2 pav. Penkių elementų sistema [7]

inkstai, medis - kepenys, ugnis - širdis, žemė - blužnis ir metalas - plaučiai (2 pav).

Atliekant diagnozę vaizdinių terapijos metodais, visada stengiamasi išsiaiškinti silpniausią organą iš penkių, kuris gali būti silpnas iš prigimties. Ši silpnybė dažna simptomų priežastis. Jeigu pavyksta sustiprinti silpną vietą, pasekmė išnyksta (2 pav).

Vaizdinių medicina taip pat grindžiama minėtu kosmologiniu holizmu. Vaizdinių diagnostika ir terapija apima tris pagrindinius lygmenis:

- P Czin (fizine sistema), t. y. fizinis kūnas - anatomiciniai organai. Vaizdinių medicinoje diagnozuojamas fiziniame lygmenyje ir identifiukuota bloga būseną (vaizdinys) keičiamas į teisingą. Organizmas ar konkretus organas grąžinami į sveiką būvį, suteikiant jiems teisingą vaizdinį.

- E Qi (energetinė sistema), t. y. energetinė organizmo sistema labiausiai ištyrinėta TKM. Energija Qi stimuliuoja mūsų organizmo darbą. Iš viso yra 20 kanalų (meridianų), bet tik 14 kanalų turi taškus. 12 pagrindinių kanalų, kur yra akupunktūriniai taškai ir 8 stebuklingi, kur tik ant dviejų kanalų yra akupunktūriniai taškai. 12 pagrindinių meridianų susiję su vidiniais organais, yra tarpusavyje sujungti ir neša Qi bei kraują kanale. Yra tam tikras eiliškumas, pagal kurį meridianai jungiasi organizme. Vaizdinių medicina diagnozuojant naudoja energetinį vaizdinį (energy image, qi image). Energetinės ligos yra nukrypimas nuo balanso, tai disbalansas, Qi kiekis, kokybė ir lokalizacija. Labiausiai ir pilniausiai energetinė medicina ištyrinėjo TKM. "Ruko energija", kuri teka kanaluose, naudojama sustiprinti visą kūną, tai lyg fizinio kūno aptarnaujantis personalas, "Šviesos energija", kuri gyvena vidiniuose organuose, naudojama sustiprinti vidinius organus. Vakarų medicina praktiškai neturi nei diagnozės, nei gydymo būdų kaip gydyti energetines ligas.

- S Shen (informacinė sistema): tai dvasinė, emocinė ir intelektualinė organizmo veikla, taip pat ir energijos apskaita. Informacinė sistema, tai lyg tinklas informacinių jungčių, smegenų ryšys su vidiniais organais. Nuo to, kaip funkcionuoja informacinis tinklas, priklauso viso organizmo veikla fiziniame, energetiniame ir informaciniame (psichologiniame, dvasiniame) lygmenyje. Kuomet informacinės jungtys tampa pažeistos, visa tai veda prie vidinių organų funkcijos sutrikimo, energijos gavimo problemų ir

prie patologinių emocinės, psichinės ir nervinės sistemos pakitimų. Informacinis tinklas nėra ištirtas, jis kur kas sudėtingesnis nei energetinis (meridianai). Silpnas informacinės sistemos supratimas veda prie prastų rezultatų gydant psichines ir nervų ligas. Šiuolaikinėje Vakarų ir Rytų medicinos literatūroje nėra sąvokos - informacinė sistema. Informacija - kitas gyvenimo aspektas, tai emocinė-psichinė būseną, informaciniai ryšiai tarp organų, informacinis organizmo ryšys su aplinkiniu pasauliu, ryšys su įvairiomis gyvybės formomis. Sveikame žmoguje viskas subalansuota, o sergančiame - disbalansas. Informaciniai ryšiai suformuoja informacinę sistemą. Šių ryšių sutrikimai yra informacinių, energetinių ir fizinių ligų priežastis. Informaciniai susirgimai dažnai pasireiškia kaip emocinės sferos sutrikimai arba visos psichikos sutrikimas. Psichologija ir psichiatrija dažnai turi ryšį su dvasinėmis, mentalinėmis ligomis. Informacija daro didelę įtaką fiziniam kūnui, pvz., didelė neigiamos informacijos sanakaupa veda prie cukraligės. Vaizdinių medicina įgalina diagnozuoti ir gydyti informacines ligas. Tam naudojamas vaizdinio keitimo metodas, t.y. netinkamo organizmui informacinio vaizdinio keitimas į tinkamą.

Vaizdinių terapijos atvejų analizė. Vaizdinių terapija yra holistinė. Kaip anksčiau minėta, vaizdinių terapija kompleksiskai integruoja Džiun Juano Cigun praktiką, TKM ir kinų Tuina masažą, Feng Shui žinias, įvairius sistemų tempimo ir mankštos pratimus ir kt. Tačiau holistinio požiūrio esmę sudaro U-SIN sistema, kurioje keturi gamtos elementai susiejami su penkiais pagrindiniais organais: vanduo - inkstai, medis - kepenys, ugnis - širdis, žemė - blužnis ir metalas - plaučiai (2 pav.). U-SIN rate yra palaikomas (motinos ir vaiko santykis, pvz., medis yra ugnies motina, ugnis - medžio vaikas) ir kontrolės principas (darbdavio ir darbuotojo santykis, pvz., kepenys kontroliuoja blužnį). Jeigu yra per daug energijos viename organe, pvz., kepenyse, jos perkraus širdį ir kontroliuos blužnį. Iš to kilęs kinų liaudies posakis: „Kepenys įžeidinėja blužnį“. Vandens kelias paprastai gamtoje ir kūne iš viršaus į apačią, ugnies - iš apačios į viršų. Pavyzdžiui, kai trūksta vandens inkstuose, jie negali kontroliuoti ugnies - širdies, ir tai veda prie nemigos, nes pakyla jautrumas. Taigi kontrolė reikalinga, kad organai būtų subalansuoti, harmoningi. Labai didelį vaidmenį vaidina vidinis organizmo klimatas, tiek išorėje, tiek ir organizmo viduje, tik esant tinkamam klimatui galimas gyvybės augimas ir vystymasis (2 pav.). Atliekant diagnozę vaizdinių terapijos metu, stengiamasi išsiaiškinti silpniausią organą iš penkių, kuris gali būti silpnas iš prigimties, nes ši silpnybė dažnai yra simptomų priežastis. Jeigu pavyksta sustiprinti silpną vietą, pasekmė išnyksta. Toliau pateikiame atvejų pavyzdžius, kurie iliustruoja, kaip

vaizdinių terapija padeda įveikti sudėtingas ligas, panaudojus iš principo kitokį - kosmologinio, organiško holizmo požiūrį į žmogaus sveikatos funkcionavimą.

1-as atvejis

Pacientas: 8 metų mergaitė Juliana iš JAV.

Sveikatos istorija. Neryškus matomumas. Stiprus regos pablogėjimas, viena akis - trumparegystė, o kita tolerengystė - rizika prarasti regėjimą. Mergaitė buvo apžiūreta ir gydėsi JAV klinikose 2 mėnesius, bet regos ir akių būseną vis blogėjo. Vieni daktarai siūlė taikyti lazerių terapiją, kiti siūlė daryti operaciją įtardami akių kraujagyslių patologiją. Mergaitė gydėsi įvairiose ligoninėse be rezultatų.

Vaizdinių terapijos poveikis. 2000 m. birželio mėn. Julianos mama kreipėsi į profesorių Xu Mingtang, kuris tuo metu dirbo klinikoje Sietle, JAV. Jis vaizdinių medicinos diagnostikos metodais išsiaiškino, kad akių forma ir struktūra yra normali, be patologinių pakitimų. Profesoriaus požiūriu, mergaitės akys prikarpė daug žalios energijos. Ši energija atėjo iš kepenų, kur buvo sustingusi tamsi energija. Kepenyse gyvena šviesos energija, kuri yra žalios spalvos-šviesos. Kartais kepenų energija sukyla į akis dėl įvairių priežasčių, viena iš jų pyktis. Iš Tradicinės kinų medicinos TKM mes žinome, kad kepenys pasireiškia per akis, nes kepenų meridianas susijęs su akimis, o kepenys U-SIN sitemoje susijusios su blužnimi - kepenys kontroliuoja blužnį. Kepenų dydis mergaitėi buvo normalus, o tamsi energija ėjo iš dvylikapirštės, kur buvo "substancija", panaši į sustingusį kraują. Profesorius Xu Mingtang išskleidė tamsią energiją ir po keturių seansų Julianos rega buvo atstatyta [6].

2-as atvejis

Pacientas: 62 m. moteris vardu Marijona iš Kauno (Lietuva).

Sveikatos istorija: stiprus peršalimas ir aukštas kraujo spaudimas. Prieš penkias dienas prasidėjo peršalimo simptomai - stipri sloga, plaučių skausmai, kosulys be atsikosėjimo. Temperatūros nėra. Taip pat aukštas kraujo spaudimas 150/109, pulsas 114. Kamuoja pykinimas, galvos ir akių skausmai. Pasijautusi prastai Marijona pradėjo vartoti vaistus nuo peršalimo ir aukšto kraujo spaudimo, bet be rezultatų.

Vaizdinių terapijos poveikis. Marijona kreipėsi į V.Sinkevičių ir jai buvo pradėta taikyti vaizdinių terapija. Diagnostikos metu buvo pastebėta šalta energija plaučiuose ir kvėpavimo takuose. Kepenyse pastebėtas hiperaktyvumas, kas sukelia akių, kraujotakos, širdies ir virškinimo problemas (pacientė turi ilgalaikes skrandžio, akių ir kraujotakos problemas). Diagnozuojant širdį ir kraujotaką pastebėtos kepenų sukeltos pasekmės - kraujagyslių ir širdies problemos, tai gali sukelti infarktą ar insultą. Buvo pada-

ryti du vaizdinių terapijos seansai, kurių metu iš plaučių ir kvėpavimo takų buvo varoma lauk šalta energija – kosulys ir sloga sumažėjo. Taikant specialią vaizdinių metodiką, buvo “nuimtas” kepenų hiperaktyvumas ir kepenų energija grąžinta iš akių atgal į kepenis, tai pašalino akių ir galvos skausmus. Akupresūros metodais buvo aktyvinami specialūs akupunktūriniai taškai. Po pirmo seanso Marijona pasijuto kur kas geriau, o po antro dingo slogos ir kosulio simptomai, nukrito kraujo spaudimas, nuslūgo galvos bei akių skausmai [V.Sinkevičiaus praktika].

Išvados

Vaizdinių terapija šiuo metu praktikuojama ir naudojama kaip papildoma, holistinė terapija, vėliau stiprėjant jos profesionalizacijai, orientuotai į reglamentavimą ir mokslinius tyrimus, vaizdinių medicina galėtų būti praktikuojama ir naudojama kaip alternatyvi terapija ir kaip reikšminga integratyvios medicina dalis. Kadangi vaizdinių medicina apima originalią diagnostikos sistemą, terapiją, prevenciją ir turi galias integralias epistemologines šaknis su tradicine kinų medicina, ji turi didžiulį profesionalizacijos potencialą. Tam yra reikšmingas jos konceptualizavimas šiuolaikinio mokslo kategorijų kontekste.

Vaizdinių medicinos koncepcija reikšmingai papildo holistinės medicinos teoriją ir praktiką. Vaizdinių medicina grindžiama fundamentaliu holistiniu požiūriu į žmogaus sveikatą kaip organišką visumą. Vaizdinių medicina suteikia ne tik gydymą, bet ir stiprų edukacinį poveikį, kuris reikšmingai keičia žmogaus požiūrį į savo sveikatą, jos palaikymą ir stiprinimą, reguliacinius mechanizmus. Šia prasme vaizdinių terapija padeda formuoti žmogaus sveikatai reikšmingus adaptacinius, streso įveikos, savivokos, vidinės darnos mechanizmus, kurie turi ilgalaikį sveikatos prevencijos ir palaikymo poveikį asmens ir visuomenės sveikatai.

Literatūra

- Lipton B. H. Tikėjimo biologija (vert. į liet.). Vilnius: Mijalba. 2011.
- Špokienė I. Papildomos ir alternatyviosios (netradicinės) medicinos paslaugų teisinis reguliavimas: dabartis ir perspektyvos. Socialinių mokslų studijos, 2012; 4(2):621-644.
- Furnham A. How the public classify complementary medicine: a factor analytic study. *Complementary Therapies in Medicine*. 2000; 8:82–87.
- Newman Turner R. A proposal for classifying complementary therapies. *Complementary Therapies in Medicine*, 1998; 6:141-143.
- Cumming A. D. Introduction to complementary and alternative medicine and overview. Prieiga per internetą: <http://www.us.elsevierhealth.com/media/us/samplechapters/9780443073748/9780443073748.pdf>
- Beijing Kundawell Medical Institute pateikiama medžiaga. Prieiga per internetą: <http://kundawell.cn/english/>
- Hao Y. et al. Introducing traditional Chinese nursing: a review of concepts, theories and practices. *International Nursing Review*. 2011; 58:319–327.
- Balodis A. Pasaulis kaip vaizdinys: kelios sampratos apie tai, kaip J. P. Sarte'as kritikuoja H. Bergsono sąmonės sampratą. Athena, 2009; 5:71-84.
- Seedhouse D. Health. The Foundations for Achievement (2nd ed.). John Wiley&Sons, Ltd., 2001.
- Antonovsky A. (1987). *Unraveling the Mystery of Health. How People Manage Stress and Stay Well*. Jossey-Bass Publishers.
- Kelly S. Bohm, Jung and the New Health Paradigm. Jung Seminar Final Paper. May 20, 2009.
- Beinfeld H, Korngold E. *Between Heaven and Earth*. Ballantine Books. The Random House Publishing Group, New York. 1991.

CONCEPTUALIZATION OF IMAGE THERAPY IN THE CONTECT OF COMPLEMENTARY, ALTERNATIVE AND TRADITIONAL MEDICINE

V. Sinkevičius, R. Vaičekauskaitė, A. Kirkutis, D. Serafinas
Summary

Key words: complementary and alternative medicine, traditional medicine, image medicine, image therapy, holistic approach.

More methods of complementary and alternative medicine (CAM) are practised in Lithuania. Moreover, CAM methods are gaining more popularity in society. Often we lack systemic knowledge about CAM methods and that is a reason of reserved approach of integrating them into traditional medicine. Therefore it is important to conceptualize CAM methods and practices in the context of CAM and traditional medicine employing scientific categories and their implications. Image medicine is integral part of Traditional Chinese medicine (TCM). Image medicine is based on holistic background that anable encompass diagnosis, therapy, and prevention levels. Conceptualization enable to strenghten the potential for professionalization. The article aims to reveal the concept of image medicine in the context of CAM and traditional medicine. The aim is implemented using method of systemic literature review and analysis.

Correspondence to: rita.vaicekauskaite@ku.lt

Gauta 2014-06-04